

PRENUMERATA.

Beczenie 36 Mk., Kr. 66,
półrocznie 18 Mk., Kr. 33,
kwartalnie 9 Mk., Kr.
16.50.

ZA GRANICĄ:

Beczenie 48 mk., półrocz-
nie 24 mk., kwartalnie
12 mk.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Costa za wiersz drobne-
go pisma (petiti) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9—12 i 3—4 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

PRZEPISY WYKONAWCZE

do ustawy z dnia 11 marca 1919 r.

W myśl art. VII ustawy z dn. 11. marca 1919 r. Dz. Pr. № 24, poz. 237, w przedmiocie czasowego zakazu przywozu znaków płatniczych w walucie austrjacko-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej, w porozumieniu z Ministrami Kolei, Poczty i Telegrafów, zarządzam jak następuje:

I.

Urzędy celne winny żądać od każdego przybywającego z zagranicy zadeklarowania wysokości posiadanych sum w walucie austrjacko-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej oraz kuponów procentowych i dywidendowych na walutę markową, koronową i rublową opiewających, za wyjątkiem kuponów emisji krajowych.

II.

Sumy pieniężne, przekraczające dla każdej poszczególnej osoby, bez względu na jej wiek, normy w art. II ustawy wskazane i które w myśl ustawy nie mogą być przywożone w granice Państwa Polskiego, mogą być, na żądanie podróżnych, w urzędach celnych deponowane za pokwitowaniem imiennym i będą posiadaczom zwracane przy wyjeździe z granic Państwa Polskiego.

III.

Na żądanie podróżnych mogą być również w urzędach celnych deponowane kupony procentowe i dywidendowe, których przywóz w myśl art. IV ustawy jest wzbroniony.

IV.

Wykazy przyjętych przez urzędy celne depozytów winny być codziennie wysyłane do Ministerstwa Skarbu.

V.

Ministerstwo Skarbu w poszczególnych wypadkach może zezwolić na zwolnienie zdeponowanej sumy w całości lub częściowo i zarządzić wydanie depozytu właścicielowi do użytku wewnątrz Państwa Polskiego.

VI.

Uchodźcy, powracający do kraju, o ile z ich dowodów osobistych jest widocznym, że przekraczają granice Państwa Polskiego po raz pierwszy od dnia 1 kwietnia 1918 r., oraz powracający do kraju jeńcy i robotnicy, o ile posiadają odpowiednie legitymacje, mogą przewozić sumy nie przekraczające mk. 800, względnie koron 1000, względnie rb. 400. Prawo to przysługuje jednak tylko obywatelom Państwa Polskiego i osobom wyraźnie polskiej narodowości. Urzędy celne notują na paszportach i innych dowodach osobistych wysokość przewiezionej sumy.

Uchodźcy, przekraczający wschodnią granicę Państwa Polskiego, mają prawo przewiezienia sumy rb. 4000.

VII.

Wszystkie osoby powracające z zagranicy podlegają w urzędach granicznych rewizji osobistej.

VIII.

Niezadeklarowane sumy pieniężne, znalezione przy rewizji osobistej, podlegają konfiskacie na rzecz Skarbu Państwa.

IX.

O każdej dokonanej rewizji sporządza się odpowiedni protokół, który musi być podpisany przez rewidowanego. W razie odmowy podpisu musi być w protokole uczyniona odpowiednia wzmianka. Odpis protokołu otrzymuje rewidowany.

X.

Protokoły dotyczące konfiskaty winny być wraz ze skonfiskowanymi sumami przesyłane do Ministerstwa Skarbu, celem wdrożenia postępowania karnego.

XI.

Urzędy pocztowe winny zagraniczne przekazy i listy pieniężne, brzmiące w walucie niemieckiej, austr.-węgierskiej i rosyjskiej, zwracać nadawcy i adresata o zwrocie zawiadaniać.

XII.

Urzędy pocztowe i kolejowe nie przyjmują przesyłek zagranicę nadanych za zaliczeniem, o ile wypłata ma być skuteczną nadawcy w walucie niemieckiej, austr.-węgierskiej lub rosyjskiej.

XIII.

Przesyłki i listy pocztowe oraz przesyłki kolejowe wszelkiego rodzaju podlegają rewizji na granicy. Wszelkie znalezione w nich sumy w walucie niemieckiej, austr.-węgierskiej i rosyjskiej podlegają bezwzględnie konfiskacie na rzecz Skarbu Państwa.

XIV.

Ograniczeniom powyższym nie podlegają osoby, które uzyskały od Ministerstwa Skarbu specjalne zwolnienia imienne w myśl art. III ustawy.

XV.

Osoby podróżujące za cudzoziemskimi paszportami dyplomatycznymi nie podlegają ograniczeniom w ustawie i przepisach niniejszych wskazanym.

XVI.

Dla wywozu wszelkich papierów wartościowych i kuponów z granic Państwa Polskiego konieczne jest zezwolenie Ministerstwa Skarbu.

XVII.

Dla otrzymania zezwolenia na wywóz papierów procentowych i kuponów należy przedłożyć Ministerstwu Skarbu dowody, że papiery te stanowią własność obywateli Państwa Polskiego, i wskazać, w jakim celu mają one być wywiezione. Obcoppodani mogą otrzymać zezwolenie, jeżeli przedstawiają dowody, że papiery te zostały przez nich nabyte za obce waluty, nie zaś za markową, koronową ani też rublową.

Minister Skarbu:

(—) *Dr. English.*

Szef Sekcji:

(—) *Manteuffel.*

Warszawa, dnia 17 marca 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

w przedmiocie oznaczenia jednostki monetarnej.

Na mocy uchwały Sejmu z dnia 28 lutego 1919 r. zarządzam, jak następuje:

Art. 1.

Nazwa jednostki monetarnej „złoty”, wprowadzona na mocy uchwały sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r., ma być oznaczona w skróceniu małą literą „z”, zaś grosz małym „g” bez dalszych dodatków.

Art. 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

(—) *Dr. English.*

Warszawa, dn. 18 marca 1919 r.

ZARZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Bugaju, w okręgu sądu okręgowego w Częstochowie.

Na mocy art. 3-go Dekretu z dnia 7 lutego roku 1919 w przedmiocie dylokacji sądów (Dziennik Praw Nr. 14, poz. 170) zarządzam, co następuje:

1) W okręgu sądu okręgowego w Częstochowie kasując się z dniem 1-yim kwietnia r. 1919 sąd pokoju w Bugaju, mający siedzibę w Wieluniu, przez włączenie jego terytorjum do właściwości sądu pokoju w Wieluniu.

2) Z chwilą skasowania sądu w Bugaju właściwość sądu pokoju w Wieluniu rozciągając się będzie na miasto Wieluń i na gminy Mierzyce, Mokrsko, Skomlin, Kurów i Wydrzyn.

Minister Sprawiedliwości:

(—) *Supiński.*

Warszawa, dnia 14 marca 1919 r.

PRZEPISY OGÓLNE

O ZARZĄDACH PRZYMUSOWYCH W MINISTERTWIE PRZEMYSŁU I HANDLU.

PRZEPISY

w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego oraz instrukcje dla zarządców, mianowanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, wydane na zasadzie art. 11 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 21, 1918 r., poz. 67).

A. O ustanawianiu zarządów przymusowych.

1) Zarząd przymusowy może być ustanawianym:

a) nad przedsiębiorstwami przemysłowymi i handlowymi, których ani właściciele, ani ustanowieni przez nich zarządcy, niezależnie od ich państwowej przynależności, nie są obecni w kraju,

b) nad przedsiębiorstwami przemysłowymi, których utrzymanie w ruchu lub puszczenie w ruch leży w interesie Państwa.

2) Przy ustanawianiu zarządu państwowego w myśl Art. 1-a należy mieć na widoku przede wszystkim celowość takiego zarządzenia, a więc: żywotność danego przedsiębiorstwa, jego stan majątkowy, wreszcie stosunek jego do ogólnej gospodarki kraju.

3) W wypadkach, gdy dla ustanowienia zarządu państwowego nie będzie dostatecznych powodów przewidzianych w Art. 2, do przedsiębiorstwa, właściciele których są nieobecni, należy stosować Art. 2 dekretu, w przedmiocie ochrony majątku nieobecnych właścicieli z dnia 16 grudnia 1918 r. (Dz. Pr., Nr. 21, 1918 r., poz. 68), t. j. niezwłocznie zawiadomić o tem najbliższy urząd prokuratorski w celu ustanowienia opieki sądowej.

4) Ostateczną decyzję co do ustanowienia nad danym przedsiębiorstwem zarządu państwowego powzięnie na wniosek Naczelnika Wydziału zarządów przymusowych Minister Przemysłu i Handlu.

5) Skoro okażą się fakty uzasadniające przypuszczenie, iż w danym przedsiębiorstwie zachodzą okoliczności wymienione w Art. 1-a, b, Naczelnik Wydziału zarządów przymusowych przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu w Warszawie, lub też na prowincji inżynierowie przemysłowi mają prawo żądania od właścicieli, zarządzających i wogóle osób, w których posiadaniu lub pod kierownictwem znajduje się przedsiębiorstwo, wszelkich informacji i wyjaśnień, popartych dowodami i dokumentami, dotyczących się stosunków i interesów danego przedsiębiorstwa. Ponadto te same organy winny zebrać informacje z innych źródeł.

6) Jeśli zachodzi wypadek ustanowienia zarządu państwowego nad przedsiębiorstwem, które znajdowało się pod przymusową administracją b. okupantów, był: administratorzy okupacyjni, o ile są w kraju obecni, są obowiązani dostarczyć szczegółowych informacji o stanie zarządzanego przez nich przedsię-

bierstwa, a na żądanie wydać wszelkie akty i dowody, dotyczące rachunkowości tego przedsiębiorstwa i działalności poprzedniego zarządu.

B. O mianowaniu Zarządców Państwowych.

7) Do każdego majątku, nad którym zostaje ustanowiony zarząd państwowy, Minister Przemysłu i Handlu mianuje zarządców państwowych i udziela im instrukcji.

8) Obowiązki zarządców państwowych mogą być powierzane, w miarę potrzeby, bądź osobom do ich pełnienia specjalnie powołanym, bądź też urzędom państwowym lub organizacjom społecznym.

9) Ustanowienie nad danym przedsiębiorstwem zarządu państwowego zyskuje moc obowiązującą z chwilą podania do publicznej wiadomości w gazecie urzędowej nazwy przedsiębiorstwa, oddanego pod zarząd przymusowy, jako też nazwiska mianowanego przez Ministra Przemysłu i Handlu zarządcy państwowego.

10) Odwołanie zarządcy państwowego lub też zniesienie zarządu przymusowego odbywa się na mocy postanowienia Ministra Przemysłu i Handlu, o czym również podaje się do wiadomości publicznej w gazecie urzędowej.

C. Prawa Zarządcy Państwowego.

11) Zarządca Państwowy, obejmujący w posiadanie odnośne przedsiębiorstwo, jest wyłącznie upoważnioną osobą do zarządzania majątkiem i do wykonywania wszelkich czynności prawnych, dotyczących tego przedsiębiorstwa.

12) Podczas trwania administracji państwowej zawieszają się w przedsiębiorstwie prawa właściciela lub właścicieli, jako też prawa wszelkich innych osób i czynników w stosunku do tego przedsiębiorstwa, do zarządzania niem. Odnosi się to zwłaszcza do praw walnych zebrań, rad administracyjnych i innych organów spółek i stowarzyszeń wszelkiego rodzaju.

13) Wszelkie prawa do majątku, nabyte przez osoby trzecie w czasie, gdy majątek był pod zarządem b. władz okupacyjnych, mogą być wykonywane jedynie za zezwoleniem zarządu państwowego.

14) Prawa swe co do podejmowania niektórych czynności prawnych, dotyczących danego przedsiębiorstwa, zarządca państwowy ma prawo przekazywać osobom trzecim wyłącznie za zezwoleniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu, z wyjątkiem upoważnienia pełnomocników do prowadzenia spraw sądowych, dotyczących się zarządu przedsiębiorstwa.

15) Właściciel majątku, wziętego w zarząd państwowy, albo osoby, pod których zarządem majątek pozostał lub pozostaje, obowiązani są dostarczyć zarządcy państwowemu wszelkich danych, dotyczących majątku, oraz wydać wszelkie księgi, rachunki, rejestry, wykazy, inventarze, klucze, towary i inne wartości przedsiębiorstwa pod rygorem Art. 139 K. K.

16) Urzędnicy przedsiębiorstwa winni wykonywać swą pracę, stosując się do wskazówek zarządcy państwowego i są jemu podlegli; zmiana warunków pracy i zapłaty, mianowanie nowych lub też zawieszanie w czynnościach dawnych urzędników nastąpić może wyłącznie za zezwoleniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

17) Kierując się zasadą, wyluszczoną w Art. 2 niniejszych przepisów, zarządca państwowy może prowadzić nadal przedsiębiorstwo w całości lub częściowo, lub też, o ile z przyczyn poważnych, np. braku środków materialnych, okaże się to niemożliwym, poprzestać na ukończeniu spraw bieżących i dążyć do zlikwidowania przedsiębiorstwa, lub też jego wydzierżawienia, co może jednak nastąpić wyłącznie za zezwoleniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

18) Koszty zarządzania majątkiem, wraz z wynagrodzeniem zarządcy państwowego, obciążają majątek w zarząd objęty. Wysokość wynagrodzenia zarządcy ustala Minister Przemysłu i Handlu.

19) Zarządca państwowy jest odpowiedzialny za swe czynności tylko przed władzą mianującą.

20) Wszelkie wpływy, osiągnięte z zarządzanego majątku, po opłaceniu wydatków bieżących i zarezerwowaniu funduszy na także wydatki, zarządca państwowy winien składać na specjalny rachunek danego przedsiębiorstwa do państwowych kas lub instytucji kredytowych, wskazanych przez M-stwo Przem. i Handlu.

Podnoszenie gotowizny z rachunków tych może być dokonywane przez zarządców państwowych tylko na mocy specjalnego upoważnienia Ministra Przem. i Handlu.

D. Obowiązki Zarządcy Państwowego.

21) Obejmujący w zarząd przymusowy przedsiębiorstwo zarządca państwowy dbać winien o dobro i rozwój powierzonego mu przedsiębiorstwa, mając jednak na względzie przede wszystkim interesy Państwa Polskiego.

22) Z chwilą otrzymania nominacji, zarządca państwowy winien jest przejąć administrację danym przedsiębiorstwem od jej dotychczasowych kierowników i natychmiast przystąpić do sporządzenia inventarza i bilansu otwarcia. Bilans otwarcia i inventarz powinny być potwierdzone przez poprzednich kierowników przedsiębiorstwa, o ile to jest wykonalne. W razie różnorodności interesów w danym przedsiębiorstwie, lub też jeżeli posiada ono i oddziały, inventarz i bilans mają być sporządzane dla każdego interesu lub oddziału odrębnie.

23) Rachunkowość prowadzić należy w sposób następujący:

- księgi mają być prowadzone wdg. ogólnie obowiązujących i przyjętych zasad handlowych;
- rok handlowy operacyjny winien odpowiadać przyjętemu w danym przedsiębiorstwie obliczeniu;
- oprócz bilansu rocznego za rok operacyjny zarządca jest obowiązany sporządzać bilanse dodatkowe za każdy ubiegły kwartał oraz budżet na kwartał następny i składać je wraz ze szczegółowym raportem ze swej działalności w 2-ech egzemplarzach w Wydziale Zarządów przymusowych przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu.
- W końcu każdego miesiąca należy przedstawić sprawozdanie, dotyczące stanu kasy.
- Przed początkiem każdego roku operacyjnego zarządca państwowy winien jest ułożyć budżet przedsiębiorstwa na rok następny, biorąc pod uwagę przewidywane dochody i rozchody; i złożyć go w 2-ech egzemplarzach Ministerstwu Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia.

24) Ministerstwo Przemysłu i Handlu ustali dla każdego przedsiębiorstwa wysokość sumy, którą może wydatkować zarządca przymusowy na powiększenie lub ulepszenie przedsiębiorstwa bez uzyskiwania zgody Ministerstwa.

25) W wypadkach nieprzewidzianych niniejszą instrukcją, w szczególności zaś gdy zajdzie potrzeba uzupełnienia kapitału obrotowego, zarządca państwowy winien zwrócić się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o odnośną decyzję.

Minister Przemysłu i Handlu:

w/z:

(—) Henryk Strasburger.

Szef Sekcji:

(—) Dr. K. Zembrzusk.

Warszawa, dnia 12 marca 1919 r.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Departament spraw personalnych Ministerstwa Spraw Wojskowych komunikuje:

Podaje się do wiadomości następującą odezwę rządu czecho-słowackiego: „Wszyscy oficerowie i urzędnicy zawodowi i zapasowi mają się do 24 marca r. b. zgłosić do armii czecho-słowackiej, w przeciwnym razie będą im przez rząd czecho-słowacki wstrzymane wszelkie pobory względnie emerytury“.

Ewentualne prośby oficerów tej narodowości, pełniących służbę w Wojsku Polskiem, o przeniesienie do armii czecho-słowackiej do 20 marca do M. S. W. przedłożyć.

W ślad za tem podaje się następującą uchwałę Rady Ministrów do wiadomości i zastosowania:

„Upoważnia się Ministerstwo Spraw Wojskowych do definitywnego zaliczenia do Wojska Polskiego gażystów wojskowych, przynależnych do czecho-słowackiego państwa, którzy obecnie służą w Wojsku Polskiem i dadzą piśmienne zobowiązanie, że uznają siebie za obywateli Państwa Polskiego i nadal będą służyć w Wojsku Polskiem, z tem, że Rząd Polski będzie traktował pretensje ich do emerytury na równi z podobnymi pretensjami oficerów, którzy służyli w innych armjach“.

Ci, którzy w myśl powyższej uchwały Rady Ministrów w przepisany terminie nie przedłożyli piśmienne go zobowiązania, mają być odesłani, względnie zamel-

downai rządowi czecho-słowackiemu. Wykazy tych oficerów należy złożyć w Ministerstwie Spraw Wojskowych. Departament Personalny. № 6238/IXA. Podpisal z roz. Wiktor general-major“.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wyjaśniając informacje prasy żydowskiej o wydaleniu czterech funkcjonariuszów 4-go Komisarjatu Policji Komunalnej, — Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych komunikuje, że usunięcie całego szeregu wyższych i niższych funkcjonariuszów Policji Komunalnej nastąpiło na wniosek Komisji Kwalifikacyjnej. Powtórny przegląd kwalifikacji funkcjonariuszów policji, dokonywany w związku z przekształceniem Milicji Miejskiej na Policję Komunalną, wywołany jest brakiem kwalifikacji zarówno fizycznych, jak i ogólnych wielu funkcjonariuszów b. milicji miejskiej.

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego opracowuje akt, dotyczący oddzielenia szkolnictwa od administracji ogólnej w b. zaborze austriackim, jak to jest dzisiaj na terytorjum b. Królestwa Kongresowego.

Z Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Sekcja Farmaceutyczna Ministerstwa Zdrowia Publicznego zawiadamia p.p. właścicieli i zarządzających aptekami, że w tych dniach został wydany dodatek do taksy aptekarskiej, który można nabywać w Sekcji Farmaceutycznej Ministerstwa Zdrowia Publicznego, przy ul. Belwederskiej 21. (Korpus Kadetów).

Objęcie urzędowania przez Generalnego Delegata dla Galicji.

Mianowany Generalnym Delegatem Rządu dla Galicji dr. Kazimierz Galecki objął urzędowanie w dniu 17 marca b. r. — Generalnemu Delegatowi podlegają wszystkie władze rządowe krajowe i powiatowe, jakoteż dotychczasowe organa samorządu krajowego i powiatowego; przysługują mu też prawo mianowania, przenoszenia, tudzież pensjonowania, względnie ustanawiania urzędników i innych funkcjonariuszy według istniejących przepisów.

Ze względu na stosunki wojenne, uniemożliwiające na razie kierowanie administracją Galicji ze Lwowa, tymczasową siedzibą Generalnego Delegata jest Kraków.

W SPRAWIE REWINDYKACJI DOROBKU KULTURALNEGO POLSKI. REGESTRACJA STRAT.

Biuro Prac Kongresowych, przystępując do zinventaryzowania wywiezionych z Polski w przeciągu czasu od r. 1772 aż do dni ostatnich wszelkich zbiorów muzealnych i archiwalnych, artystycznych i naukowych, które były w posiadaniu państwa, instytucji lub osób prywatnych — podaje do wiadomości ogółu, co następuje:

1. Zinventaryzowanie powyższe ma na celu przedstawienie Kongresowi Pokojowemu ogromu strat dorobku kulturalnego, które naród polski poniósł; i służyć wykazem potrzebnym podczas zwrotu powyższych zbiorów lub ewentualnego odszkodowania przez państwa, które rozbioru Polski dokonały — a w czasach następnych wspomniane przedmioty skonfiskowały, wywoziły, ewakuowały lub zniszczyły.

2. Pożądane jest, żeby urzędy państwowe, zarządy miejskie, gminne i parafialne, instytucje i organizacje społeczne, jak również osoby prywatne, posiadające jakiegokolwiek wiadomości co do strat z tej dziedziny, zadane Biura Prac Kongresowych ułatwiły. Zgłoszenia wiadomości powyższych — jak również pretensji odnoszących — składać należy piśmienne (pod adresem: Biuro Prac Kongresowych, Warszawa, Pałac Kronenberga, Plac Małachowski), o ile możliwości niezwłocznie, gdyż rewindykacja dorobku kulturalnego załatwiona być musi w drodze układów międzynarodowych, już rozpoczętych.

3. Przez przedmioty, o których tu mowa, rozumie się: wszelkie zbiory i przedmioty muzealne, biblioteczne, archiwalne (rękopisy, dokumenty, spisy ich, katalogi, naukowe przyrządy i przedmioty gabinetów nauko-

nych), przedmioty i utensylja kultury religijnej (dzwony, obrazy, paramenta, naczynta, szaty), urządzenia i umebliowania artystycznego lub historycznego znaczenia — oraz wszelkiego rodzaju pamiątki historyczne polskie.

4. Wiadomości powinny być jaknajściślej, poparte możliwymi dokumentami (lub poświadczonymi z nich odpisami) ułatwiającymi odbiór i zawierać winny spis rzeczy, datę, miejsce i okoliczności wywozu lub zniszczenia, przypuszczalnie miejsce obecnego przechowywania oraz wzywającą ocenę.

Apel niniejszy w interesie kultury narodowej i właścicieli przedmiotów powinien spotkać się ze szczególnie żywym poparciem i znaleźć oddźwięk nie tylko w stolicach, lecz i w najdalszych zakątkach prowincji i kresów, ogółemonych z zabytków kultury polskiej — szczególnie przez nawalnicę lat ostatnich.

Uwaga: Dla ułatwienia podania szczegółów żądanych, Biuro opracowało schemat odpowiedni, który załącza przy niniejszem.

SCHEMAT WYKAZÓW

dotyczących wywozu zbiorów naukowo-artystycznych z Polski.

- I. Wykaz przedmiotów, wywiezionych: liczba przedmiotów każdej kategorii.
- II. Data wywozu (przynajmniej w przybliżeniu).
- III. Skąd wywieziono (miejsce, nazwa instytucji, nazwisko właściciela).
- IV. Tytuł własności obiektu przy wywiezieniu z Polski:

1. własność Państwa Polskiego, instytucji państwowych lub Korony polskiej;
2. własność osobista panującego przed r. 1795 lub po r. 1795 z uwzględnieniem źródła nabycia;
3. własność kościołów, zakonów i władz duchownych wszelkich wyznań;
4. własność miast i instytucji miejskich;
5. własność instytucji społecznych (towarzystw naukowych, muzeów, archiwów, szkół, zbiorów, bibliotek i t. p.) — z wykazaniem fundacji i zastrzeżeń, zwłaszcza dotyczących rozwiązania instytucji;
6. własność prywatna (przedmioty, posiadające wartość artystyczną, naukową, historyczną, zabytkową i pamiątkową).
- V. Tytuł prawny wywozu: wymienienie przyczyn i zasad (ukazów, rozkazów, rozporządzeń), na podstawie których wywóz został dokonany:

1. zawiadnięcie własnością państwową polską jako taką — względnie jej wywóz — na skutek rozbiorów, znoszenia odrębności poszczególnych organów państwowych i instytucji polskich;
2. konfiskata i represje (jak np. deportacja zbiorów za ich wybitnie polski charakter);
3. trofea — względnie łup wojenny i grabież przez poszczególne jednostki, z wyszczególnieniem okoliczności, towarzyszących sprawie (względnie dalszych kolei przedmiotów).

Uwaga: Ważne, wśród jakich okoliczności zostały zabrane przedmioty przez stronę, uważając je za trofea; do takich mogłyby być zaliczone chorągwie i sztandary wojsk polskich, atoli tylko o tyle, o ileby pod nimi podczas danej wojny (powstania) wojska polskie walczyły, a więc nie sztandary w liczbie 65, wyszukane przez rosyjską administrację i wywiezione po r. 1831;

4. ewakuacja urzędowa, półurzędowa i prywatna, dokonana dobrowolnie przez właścicieli czy pod przymusem, — dla istotnej potrzeby, czy też pod pozorem tylko ochrony zbiorów przed niebezpieczeństwem walk.

VI. Gdzie przedmioty wywiezione obecnie się znajdują (dokładne nazwy instytucji, nazwiska właścicieli, adresy i t. p.).

VII. Straty z powodu wywozu lub po wywozie (zniszczenie przez chaotyczność lub gwałtowność wywozu, marnowanie się zbiorów i butwienie ich po piwnicach, wszelkie nadużycia — jak rozdarowywanie, rozsprzedawanie, rozproszenie kompletu, usuwanie obiektów lub palenie ze względu na ich zbyt narodowy polski, „buntowniczy“ lub katolicki charakter); możliwie dokładne cyfry zniszczonych przedmiotów.

VIII. Wartość pieniężna przedmiotów zniszczonych, zatraconych lub rozproszonych, nie dających się odszukać: sumy przybliżone, potrzebne do żądań o indemnizację.

Uwaga, dotycząca wszystkich ośmiu punktów: na wszystkie twierdzenia załączyć o ile możliwości dowody — względnie powołać się na tytuły publikacji, zwłaszcza urzędowych, — akty urzędowe, świadectwa współczesnych i t. p.

Życie sejmowe.

Dzisiejsze posiedzenie.

Porządek dzienny 16 posiedzenia Sejmu, zapowiedzianego na dziś o godz. 4-ej po południu, jest następujący:

Sprawozdanie komisji odbudowy kraju o wniosku posła Teofila Kurczaka i tow. w sprawie natychmiastowej pomocy przy odbudowie zniszczonych zagrod nad Rawką.

Sprawozdanie komisji aprowizacyjnej o wniosku nagłym posłów Putka, Czapińskiego i tow. w sprawie dostarczenia środków żywności dla powiatu wadowickiego i żywieckiego.

Sprawozdanie komisji aprowizacyjnej w sprawie wniosku nagłego posła Grzędzińskiego i tow. w sprawie dostarczania cukru dla pszczoł.

Wniosek posła dra A. Rządu i tow. w sprawie powołania do życia komisji współdziałczej.

Sprawozdanie komisji regulaminowej i nietykalności polskiej, co do zakwestjonowanego wyboru posła Priluckiego.

Dalszy ciąg dyskusji nad odpowiedzią p. Ministra Spraw Wewnętrznych na interpelację posła Daszyńskiego i tow. w sprawie krwawych zająć w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Wniosek nagły posłów Związków sejmowego, ludowego, narodowego i polskiego Zjednoczenia ludowego: ks. K. Lutosławskiego, J. Makolskiego i tow. w sprawie zwalczania agitacji bolszewickiej i unicestwienia ośrodków bolszewizmu czynnego w Polsce.

Rozkaz do wojsk.

Warszawa, 19 marca (PAT).

Do generała podporucznika Iwaszkiewicza. Miejsce postoj. — Rozkaz Naczelnego Dowództwa. Wyrażam uznanie wojskom, które w zwycięskich i ciężkich bojach przerwały pierścien ukraiński, zaciętni koło Lwowa i Gródka Jagiellońskiego; oraz nawiązały łączność z odciętymi tam, mężny opór stawiającymi oddziałami. Żołnierze! Wasz wspólny wysiłek unicestwił zamiary nieprzyjaciela zawiadnięcia Lwowem. Dziękuję Gener. ppor. Iwaszkiewiczowi za umiejętne i planowe przeprowadzenie odsieczy Lwowa, gen. por. Rozwadowskiemu za obronę Lwowa i Gródka Jagiellońskiego, gen. ppor. Romerowi za celowe i energiczne współdziałanie i gen. ppor. Aleksandrowiczowi za pobicie wroga w pięciodniowych walkach pod Stedliskami, Sądową Wisznia i Gródkiem Jagiellońskim, pułk. Konarzewskiemu, dowódcy wojsk Ks. Poznańskiego, za rozstrzygający, brawurowy atak na Bar i Wołczuchy. Dziękuję również pułkownikom: Minkiewiczowi, Kulińskiemu, Berbeckiemu, Sikorskiemu i podpułkownikom: Mączyskiemu i Palle za sprawne prowadzenie grup. Dziękuję wszystkim niższym dowódcom i oficerom, którzy sumiennie i mężnie pełnili swe obowiązki i dali przykład żołnierzowi, jak trzeba walczyć za Ojczyznę. Dziękuję Wam, żołnierze, zebrani ze wszystkich części Polski, za to, żeście radośnie i śmiało poszli w bój za polski gród — Lwów, za całość ziemi polskiej. Wam, bezimienni bohaterowie, najwięcej zawdzięcza Polska.

(—) J. Piłsudski.

Kronika polityczno-społeczna.

W dniu imieniny Naczelnika Państwa, Kom. Piłsudskiego. Po paradzie wojskowej na placu Saskim delegację wszystkich pułków udały się do Belwederu w celu złożenia życzeń imieninowych Kom. Piłsudskiemu.

Każdą delegację, obok dowódcy pułku, tworzyli: przedstawiciel korpusu oficerskiego, podoficer i szeregowiec.

Kom. Piłsudski odebrał również życzenia od przedstawicieli szeregu instytucji społecznych.

W teatrach miejskich wygłoszono przemówienia na cześć Naczelnika Państwa, orkiestry zaś wykonały hymn narodowy.

Imieniny Ministra Spraw Wojskowych. Wczoraj na Zanku przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wojskowych składali życzenia z okazji imieniny Ministrowi, generał-porucznikowi Józefowi Leśniewskiemu.

W imieniu urzędników Ministerstwa do solenizanta w słowach serdecznych przemówił Wice-minister, gen.-ppor. Majewski.

Polska pożyczka państwowa. Pierwsza pożyczka państwowa polska przyniosła w obrębie władz poznańskich przeszło 230 milionów marek.

Pożyczka rozpisaną była od 4. 20-go stycznia do dnia 15-go marca r. b. Pożyczkę podpisał: 56,759 osób w sztu-

kach poniżej 1,000 mk., 39,556 osób w sztukach od 1,000 do 3,000 mk., 67,668 osób w sztukach ponad 3,000 mk., a zatem 165,983 osoby podpisały 227,180,500 mk. Oprócz tego, podpisało 315 osób 1,877,800 rubli i 17 osób 111,900 koron. Ogółem zatem podpisało 166,315 osób przeszło 230 milionów marek.

Uwzględniając, że w obszarze polskiej władzy poznańskiej mieszka 1,200,000 Polaków, w tem naturalnie kobiety i dzieci, dochodzimy do wniosku, że co siódmy mieszkaniec podpisał pożyczkę wojenną. Nie uwzględniono w tych liczbach faktu, że niektóre firmy i osoby prywatne z W. Ks. Poznańskiego podpisały pożyczkę państwową w bankach w Królestwie Polskiem.

Wobec takiego wyniku Prezes Ministrów Paderewski przesłał uznanie dla całej ludności treści następującej:

„Do naczelnicy rady ludowej w Poznaniu. Wasz udział w 1-jej polskiej pożyczce państwowej już dosięgnął w przybliżeniu sumy 230 milionów mk., w tem 3 i pół miliona w zlocie a 15 milionów w srebrze. Sumę tę złożyli wszyscy obywatele bez wyjątku.

Ta szybko, w ciągu półtora miesiąca zebrana, pomoc ojczyźnie świadczy wypowiednie, że naród polski w chwilach poważnych zrozumieniem swych szczytnych obowiązków daje najlepszy dowód, iż godzien jest być narodem wolnym.

Wam więc wszystkim, którzy dowiedliście głębokiego poczucia i świadomości obywatelskiego obowiązku, składamy serdeczne podziękowanie.

Prezydent Ministrów Paderewski, Minister Skarbu English.

Zagraniczni goście w szkołach. Literat i publicysta francuski, p. Claude Anet i oficer wojsk francuskich, prof. Joseph Duchenne, zwiędzali wczoraj szereg szkół warszawskich, a mianowicie: państwowe gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi (dawne Sikorskiej) przy al. Ujazdowskiej, gimnazjum żeńskie przy ul. Pięknej (hr. Platerówny), gimnazjum filologiczne i realne (dawnie Konopczyńskiego) na Sewerynowie i szkołę powszechną Szeleńską przy ul. Oficerskiej. Z ramienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego towarzyszył gościom sekretarz generalny Ministerstwa, Dr. Kazimierz Konarski, od tow. francusko-polskiego w Warszawie Dr. Karol Vacqueret i pani Marja Jacobson.

Polska w niebezpieczeństwie. „L'Esclaire“ z dnia 10-go marca podaje sensacyjną mapę Polski z oznaczeniem jaskrawymi czarnymi kreskami czterech nieprzyjaciół, którzy ją atakują: Niemców, Czech-Słowaków, Ukraińców i bolszewików. Pod tą mapą znany pisarz wojskowy, major de Civrieux, pisze:

„Niepodobna odwracać oczu od niebezpieczeństwa, grożącego Polsce. Starodawny naród, będący ongi siedzbą cywilizacji, zaledwie został powołany do pełnienia swej misji historycznej, jest ze wszystkich stron otoczony wrogami.

Autor wylicza tych wrogów, stwierdza, że dywizje Hindenburga, wbrew zawartemu rozejmowi, napadają nas w dalszym ciągu, wspomina o strasznych atakach bolszewików i Ukraińców, z wyraźną antypatią mówi o pretenzjach czechskich — i tak kończy:

„W ten sposób zewsząd wrogowie napadają na odradzający się naród. A jednak istnienie Polski wielkiej i silnej jest jednym z pierwszych warunków trwałego pokoju, do którego tęskni świat. Jeżeli armaty Hindenburga otworzą przeście falom bolszewizmu, to one dojdą do Czech i Węgier. Czy wówczas wszelkie decyzje nie będą już spóźnione. Dlaczego wojska polskie, których odjazd tak często zapowiadano, znajdują się jeszcze we Francji. Czyż ich miejsce nie jest na granicach ich własnej zagrożonej ojczyzny“.

Drugi dzień obrad Związku Kółek Rolniczych. Drugi dzień obrad Związku Kółek Rolniczych rozpoczął się od komunikatów w sprawie uprawy lnu (przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa) i Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia, oraz Związku Florjańskiego (inżynier Arczyński).

Porównanie Sprawozdania finansowego za rok ubiegły, złożonego w imieniu Komisji Rewizyjnej przez p. Witolda Rabka, z budżetem na rok bieżący, przedstawionym przez członka Prezydium p. Stefana Jankowskiego, świadczy wymownie o wzroście zakresu pracy Związku Kółek Rolniczych; podczas, gdy w roku zeszłym wydatki Centralnego Związku wyniosły 153,000 marek, to budżet na rok bieżący przewiduje 669,000 marek. Pokrycie tak wysokiego budżetu byłoby niemożliwe przy pomocy sił własnych Kółek Rolniczych, gdyż niestęły poczucie konieczności lożenia na własne instytucje dopiero od niedawna zaczyna się wśród nas rozwijać. To też wypadło zwrócić się o pomoc do Ministerstwa Rolnictwa, które, w uznaniu doniosłości i pożytku Kółek Rolniczych, przeznaczyło na pierwsze półrocze 160,000 mk. na cele Związku Centralnego, niezależnie od 200,000 marek na instruktorów okręgowych. Pozostała, względnie mniejsza suma, pokryją zapewne Sejmiki Powiatowe. Ożywna dyskusja miała za temat sprawę zdobycia tych własnych środków, aby instytucja tak pożądana, jak Związek, nie potrzebowała oglądać się wyłącznie na subwencje; mówiono o konieczności regularnego wnoszenia składek, przedwziętych przez ustawę, oraz zdobycia środków z kooperatywy gospodarczych, które powinny w przyszłej organizacji Centralnej dla całej Polski znaleźć się obok Kółek Rolniczych i opłatami ze swych dochodów wspierać te zrzeszenia kulturalne. W tej mierze, zatwierdzając budżet, przyjęło specjalny wniosek p. J. Poniatowskiego.

Wygłoszono kilka drobnych komunikatów, poczem prezes Choromański ogłosił wynik głosowania tajnego nad wnioskiem, postawionym 1-go dnia obrad, a dotyczącym stosunku przyszłej organizacji Kółkowej do Towarzystw Rolniczych; znaczną większość głosów (469 przeciw 191) postanowiono odrzucić wniosek, żądający niezależności Kółek Rolniczych od Towarzystw Rolniczych. Przyjęto natomiast wniosek Zarządu, aby przedstawiciele władz organizacji Kółkowej w innych dzielnicach Polski już teraz brali udział w Prezydium naszego Związku.

Posel Teofil Kurczak wygłosił referat pod tytułem „Rola gospodarza malorolnego w życiu gospodarzem i społecznym niepodległej Polski“, który wywołał krótką dysku-

